

POLITIKKUR

Hitt holla grundarlagið

TAÐ, IÐ MEST ÁLEIKAR, ER AT FÁA HENDUR Á OLLUM TI ILOGUPENINGI. IÐ FÁAST KANN — IKKI MINST AV ÚTLENSKUM ILOGUPENINGI, HVAÐAN HANN SO KEMUR. HETTA TAKIÐ EYDNAÐIST SERA VÆL HJÁ SEINASTA LANDSSTYRI. ONGATIÐ HAVA VERIÐ GJØRDIR ÚT VEGIR FYRI STÖRPENINGI TIL MONG YMISK SAMFELAGSUPPYGGILIG ENÐAMÁL, OG ÆRSLITIÐ AV HESUM LUTVIST KENNA VIT Í DAG, SUMT KOMIÐ TIL NYTTU OG SUMT UNDIR ÚTBYGGING

»Daniseringsgullið«

Meginparturin av hesum peningi varð útvegaður frá Danmark — lutvis við at lógir og grunnar eisini komu at galda og virka í Føroyum. Henda pening sogdu andstöðuflokkarnir vera daniseringsgullið, ið fór at drepa føroyingin í Føroyum; men sjálvir hava teir tikið við hvørjum oyrá, ið eftir var at brúka — og annan pening enn hetta sama daniseringsgullið hava teir ikki útvegað Føroyum

»DANISERINGSGULLIÐ« STREYMAR TIL LANDIÐ

Tað var sum ber ólukkan at lesa Dagblaðið og 14. sept., hvørja ferð tað frætist um, hvussu miklan pening seinasta landsstýri fekk útvegað.

Hvørt oyra var við til at forkoma Føroyum og drepa føroyingin. Teir spurdu stóðugt: hvør skal gjalda allan henda pening aftur o. s. fr.

Ymiskar leiðir vórðu royndar og væl var burtur úr.

20 milj. kr. vórðu tiknar sum lán frá ríkisstýrinum — stórpeningur varð útvegaður til realkreditstovnin — stórpeningur útvegaður til SEV — »Egnsudviklingslopin« sett at galda eisini í Føroyum — »Ungdommens uddannelsesfonde« viðkaðir til eisini at rokka Føroyum — peningur útvegaður til ríkis- og landssjúkrahús — 60 MILJÓNA GRUNNURIN FINGIN Í LAG — peningur útvegaður til læraraskúlan — lán til skipabygging í Noreg o. s. fr.

Hetta eru størstu tiltøk, ið nakrantíð eru gjørd á fíggarliga økinum, og størverk eru spurð burtur úr hesum á teimum ymisku okku-

num — bæði vinnuliga og samfelagsliga.

HVAT HEVUR HESIN PENINGUR FORKOMIÐ?

Sum longu nevnt hava oddamenn og bloð fólkaflokksins og tjóðveldisins gjørt almikið burtur úr øllum hesum danska »daniseringsgullinum«, sum skuldi drepa føroyingin og forkoma tjóðini; men grammir hava teir verið at tikið við hvørjum einasta oyra av hesum sama pestgullinum.

- * TEIR sogdu ikki nei til 60 miljóna grunnin.
- * TEIR hava ikki stóðgað sjúkra húsbýggingini og blaka donum
- * tær 70 miljónirnar, hetta kostar aftur.
- * TEIR hava ikki sagt nei takk til tær 12-15 miljónirnar til læraraskúlan.
- * TEIR hava ikki sagt nei takk til miljónirnar til realkreditstovnin og SEV.
- * TEIR hava ikki sagt nei takk til tær 4 miljónirnar, ið eftir var av ríkisláninum.
- * o. s. fr.

Nei, tvørturimóti hava hesir livs- og veruleikafjaru flokkar tikið við hvørjum einasta oyra, ið var at fáa

fatur á — og gloymt burtur lánini til ...0 PST. rentu.

Úttan henda pening, ið teir hvørki eiga deil — ella lutverk í at hava útvegað, vildi føroyingar og Føroyar hvat uppliva eina kol-svarta miðaldarliga niðurgongu, ið tað ætlandi vildi tikið fleiri ættarliðum at vunnid aftur á.

TEIR EIGA EITT RÓSVÆR — !

Og rósverkið er, at teir ikki fóru undir at fremja nationalistisk niðurgongu, sum var at óttast fyrri, um eftirfarandi var teirra tala og skrivning: men vandin lúrir framvegis, tí bara ein hugsar orð Hákon Djurhuusar um, at fólkaflokkurin hevur ásmáð, at vit ikki høva

råd at bera okkara sosiallógávu, sum bara er ein partur av lands-umsitingini, ja, so er harvið longu sagt, at hvørt nýtt tiltak á teirra so kallaðu »sjálvstýrisleið« verður niðurgonguverk, so tað munar!

Leið teirra sokallaðu »sjálvstýrismatna« er óðk, tí hinvegin vilja teir heldu ikki ganga framskygna sosialistiskari uppbyggingarpolitikk — og eitt vita vit, at tá ið stórmannapolitikkurin hjá teimum kapitalistisku borgarligu flokkum verður settur saman við trongskygnum nationalistiskum politikki, tá er deyðin í durum!

Kann nakar kollfirðingur velja Sigurð Joensen?

Kann nakar kollfirðingur velja Sigurð Joensen sum sin umboðsmann, hann sum ikki rætti fingur frá síðuni fyrri at bjarga teimum

FISKIMENN KUNNU STEMMI NU!!!

Eftir teimum nýggju reglunum fyrri lógtingsval kunnu fiskimenn og aðrir sjómenn, ið ætlandi ikki verða heima valdagin 8. november stemma 8 vikur framanundan valinum. Tað vil siga: teir kunnu velja longu nú. Sí lýsing frá landsstýrinum aðra staðni í blaðnum.

linubátin, sum lógmaður, ið hann hevur stýðjað, tók frá teimum og seldi hann til ein av sínum.

Var tað ikki illa gjørt av Sigurð, ikki at vilja hjálpa kollfirðingum í slíkum føri, hvat hann hevði allar møgular atstoður til.

Spyrt tú so Sigurð, hví hann ikki hevur roynt at hjálpt kollfirðingum vinnuliga, sigur hann kalt og kyniskt: »Tað nyttar einki, tí kollfirðingar eru initiativleysir«.

Hetta skoðsmál gevur hann teimum aftrat, at hann sum teirra umboðsmaður ikki hevur skoytt teimum ein tanka.

KANN TÍ NAKAR KOLLFIRÐINGUR VELJA SIGURÐ JOENSEN? UMBOÐ AFTUR?

Ein úr norðstreymoy.

Tá arbeidsloysið herjaði

TÁ ARBEIDSLOYSIÐ HERJADI Á HVØRJUM PLASSI OG ARBEIDS- OG FISKIMENN VÖRU STORSTA ÚTFLUTNINGSVORA

Frá 1951—58 ráddu fólkaflokkurin, sambandsflokkurin og gl. sjálvstýrisflokkurin, og tá herjaði arbeidsloysið av tí ringasta um gott sagt alt landið; tá var ikki mætari í Havn enn aðra staðni í landinum; einki arbeiði í høvuðsstaðnum at flyta til.

Tað var av einum roðara sagt á tinghúsvollinum við eitt 1. maidagshald í 1960, at ikki hevði altíð verið so liviligt í Havn heldur enn á øðrum plássum í landinum sum tað var nú, t.d. var so illa stutt í 1957, at neyðugt var at ganga runt og biða arbeiði til limirnar fyrri at eisini teir kundu fáa eina tóuliga hugnalig jól. Tá livdu fólk okkara í eini krypilstíð, hvar eingin hevði råd til nakað.

So kom valið 1958, sum gav javn aðarflokkinum stórsigur, so eingin

møguleiki var at halda hann uttan fyrri landsins stjórn, hóast tað av øllum alvi varð roynt bæði nátt og dag. Nú hevði fólkíð givið javnaðarflokkinum sitt dygga álit, tí tað taldi ikki longur eitt svovnskavastýri.

Aftaná drúgvar samráðingar eydnaðist javnaðarflokkinum, sambandsflokkinum og sjálvstýrisflokkinum at skipa landsstýri við P. M. Dam sum lógmanni. So var at fara til arbeiðis og at fáa lagt eina arbeiðsætlan og ikki fara fram eftir fummum, sum undangongumenninir frá 1951—58.

Javnaðarflokkurin hevði sett sær fyrri at fremja eina sosiallógávu, sum var á hædd við hvat hon var í hinum partinum av ríkinum.

Tað var so sanniliga eingin stutt-leiki at taka við í Tinganesi 1959, tað vóru bara leivdir, fólkíð gekk í arbeiðsloysi bæði á landi og sjøgvi, tí eingi tól vóru at arbeiða við, skip vóru eingi, fiskimenn mátti tí í stórum tali leita sær burt í fremmand lond fyrri at fáa nakað til at fæða seg og síni við. Í landskassanum vóru eingir pengar, tí hvar skuldu teir koma frá, tá eingin ork aði at liva tiansheldur at gjalda skatt og toll. Tað var ikki so ókent at hoyra táverandi lógmann Kr. Djurhuus kera seg yvir, hvussu litil gjaldsevnir landskassin hevði, og tað serliga mánaðirnar juni, juli og august, tað var ofta so teputt við likviditetinum, at stóð á at gjalda landskassans forpliktir m.a. fastar lönir.

Men livið skuldi livast, tað var eingin orsök til at geva upp, tí var lagt til brots at útvega neyðuga peningaløgu.

Úttan ílegging — einki framstíg. Ein 5-ára ætlan til uppbygging av okkara landi, vinnuliga, mentunarliga og sosialt, varð lögð.

Tað var ikki smávegis av peningi fingið til vega:

20-milliónar lán frá statí til skipa studning og fremjan av vegagerðini 8-millióna lán árliga til realkreditstovnin.

Javnbjóðis rætt við danir at læna úr »egnsudviklingsgrunninum« o. s. fr. Skipaflostin varð endurnýggjaður, fiskimarksspurningurin loystur, hin sosiala lógávan á hædd við tað donsku, studentaskúlabýggingin framd, læraraskúlaupplýsingur loystur, sjúkrabúbyggingin og heilsu-málasupplýsingur í síni heild, og mong onnur mál, sum høvdu ligið á lán vórðu loyst.

Vit komu okkum sostatt burturúr kryplingsstøðuni og fólk fekk arbeiði til hendur sínar.

Arbeiðs- og fiskimenn fingur betur fivillikindir eins og tey fastlontu. Livistandardurin í síni heild hækkaði munandi og harvið gjaldsevnin, og soleiðis komu eisini landskassans likviditetur at vaksa, so hann kom at gerast forur fyrri at gjalda síni forpliktir. Liv birtist aftur tað, sum áður hevði ligið í arbeiðsloysissvøvn.

Og afturat allari aðrari peningaløgu eydnaðist eisini at fáa tann so nógv umtalaða 60-millióna-grunn, sum hevur veitt nógv lán til ymsar uppbyggingar, ið ikki hevði verið møgular uttan henda grunn.

Tað er tí skiligt, at tað var munur á at taka við í 1963 aftur ímóti hvat tað var í 1959.

Tann framburður, sum byrjaði tá javnaðarlandsstýrið tók við í 1959 er orsök til, at tað hevur gingið so sum tað hevur hesi 4 farnu ár, annars hevði verið illa vordíð.

Sjálvandi megnaði flokkurin ikki at fremja alt eftir 4 árum, ta hann aftrat byrjaði á so at siga berum; men slapp hann at halda fram við tí grundarlagi hann hevði lagt, hevði ívaleytt mangt verið óðrvis enn, hvat tað er.

Fylking um javnaðarflokkin er sterkasta borgan fyrri ríkari framburði í framtíðini, tí eigur hvør tann, sum valrætt hevur at seta kross sín 8. november við valevnir javnaðarflokksins.

Jac.

Broytingin í búskapinum hevur ført við sær at eisini einstaklingurin hevur fingið meira brúk fyrri einum banka.

Hava tygum fíggarupurningar, eru tygum altíð vælkomnir at tosa við okkum. Vit geva fegnir allar upplýsingar og vegleiðingar.

SJÓVINNUBANKIN — okkara banki.